
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2010:7

Kyrkoåret

Sammanfattning

I betänkandet behandlas motion 2010:48 och motion 2010:51, som båda föreslår förändringar i kyrkoåret.

I den första motionen föreslås en förändring som innebär att adventstiden alltid börjar den 27 november. Läronämnden konstaterar att förslaget innebär ett avsteg från Svenska kyrkans tradition. Kyrkoåret inleds med första söndagen i advent. Gudstjänstutskottet föreslår kyrkomötet att avslå motionen.

I motion 2010:51 föreslår motionären en förändring avseende allhelgonahelgen, så att alla helgons dag och alla själars dag inte firas under samma veckoslut. Motiveringen är att de traditioner som vuxit fram i anslutning till alla själars dag dominerar hela helgen. Motionären önskar lyfta fram firandet av helgonen. Gudstjänstutskottet betonar värdet av att fortsättningsvis hålla samman allhelgonahelgen. Ett beslut i enlighet med motionärens önskan skulle innebära att den allmänna helgdagen och den kyrkliga helgdagen inte längre var densamma. Gudstjänstutskottet föreslår att motion 2010:51 avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:48 punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:48 punkt 2.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:51.

Motionernas förslag

Motion 2010:48 av Per Ingvarsson, När infaller första måndagen i advent?

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att föreslå en ändring i 28 kap. i kyrkoordningen så att det anges att adventstiden börjar den 27 november.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till Kyrkostyrelsen att det kommuniceras på ett lämpligt sätt.

Motion 2010:51 av Per Ingvarsson, Ändringar i kyrkoordningen avseende allhelgonahelgen

Kyrkomötet beslutar att ändra 28 kap. 1 § i kyrkoordningen om kyrkoåret så att den får följande lydelse avseende de två sista hel- och högtidsdagarna i kyrkoåret.

alla helgons dag

den *lördag* som infaller under
tiden den 31 oktober – den
6 november.

den *söndag* som infaller under
tiden den 26 oktober – den
1 november

söndagen efter alla helgons dag eller
alla själars dag

söndagen efter alla helgons dag
eller alla själars dag

lördagen efter alla helgons dag

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2010:48 i Ln 2010:3y. Yttrandet bifogas som *bilaga 1*.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet har yttrat sig över motion 2010:51 i Kr 2010:5y. Yttrandet bifogas i *bilaga 2*.

Bakgrund

Kyrkoåret, dess helg- och högtidsdagar, regleras i 28 kap. kyrkoordningen. I inledningstexten konstateras: ”I kyrkoåret, som börjar med första söndagen i advent och slutar med veckan efter domssöndagen, framställs Guds frälsningshandlingar med människan.”

Advent

Motionären föreslår i motion 2010:48 en förändring i kyrkoordningen så att det anges att adventstiden börjar den 27 november.

En sådan förändring skulle innebära att adventstiden alltid omfattar fyra hela veckor, som kan inledas på olika veckodagar beroende på vilken veckodag den 27 november infaller. Den motivering som motionären presenterar bygger på att adventstiden, julfastan, bör vara fyra hela veckor och alla veckodagar bör förekomma i advent fyra gången innan jul.

Läronämnden konstaterar att en konsekvens av motionärens förslag blir att kyrkoåret kan inledas på en annan dag än första söndagen i advent, vilket skulle vara ett avsteg från vår kyrkas tradition.

Allhelgonahelgen

I motion 2010:51 föreslår motionären ändringar i kyrkoordningen avseende alla helgons dag och söndagen efter alla helgons dag eller alla själars dag.

En motion med motsvarande innebörd behandlades av 2004 års kyrkomöte. Motionärens motivering är att allhelgonahelgen numera i allmänhet domineras av det som hör till firandet av alla själars dag, det vill säga minnesgudstjänster, ljusständning och pyntande av gravar.

Alla helgons dag, som infördes under medeltiden för att församlingen skulle minnas det samlade vittnesbörd som helgonen gett, fick så småningom också ersätta ett stort antal dagar till minne av enskilda helgon. Numera är det den dag på kyrkoåret då helgonen, som förebilder och föregångare på trons väg, ska vara

tema för församlingens gudstjänst. Om alla helgons dag och alla själar dag förläggs till två olika veckoslut skulle det vara enklare att följa temat, menar motionären.

Gudstjänstutskottet påtalade i sitt betänkande G 2004:3 *Ändringar i kyrkoordningen avseende vissa kyrkliga helgdagar* att placeringen av alla helgons dag regleras i *Lag om allmänna helgdagar* (1989:253) där det, liksom i kyrkoordningen, sägs att denna helgdag infaller ”den lördag som infaller under tiden den 31 oktober – den 6 november”. Det är alltså inte möjligt för kyrkomötet att ensidigt ta ett sådant beslut om den kyrkliga helgdagen alla helgons dag ska överensstämma med den allmänna helgdagen med samma namn.

Utskottets överväganden

Advent

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:48 punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:48 punkt 2.

Utskottet delar inte motionärens syn att det skulle ha ett särskilt värde att adventstiden omfattade fyra hela veckor och ser inte att nuvarande ordning medför några problem. Förslaget innebär dessutom ett betydande avsteg från Svenska kyrkans tradition.

Gudstjänstutskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2010:48 punkt 1 och punkt 2.

Allhelgonahelgen

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2010:51.

Gudstjänstutskottet har å ena sidan en förståelse för motionärens önskan att låta alla helgons dag få en tydligare plats i församlingslivet, menar å andra sidan att den sammanhållna allhelgonahelgen har sitt särskilda värde.

Att besöka och smycka gravar, som tydligare hör samman med firandet av alla själar dag, har kommit att prägla hela allhelgonahelgen. Detta kan måhända beklagas. Samtidigt innebär det att församlingen får fler tillfällen att möta människor. Det kan också ge möjlighet att såväl i förkunnelse som i samtal ta upp frågor om helgonen. Vad är ett helgon? Vilka är våra förebilder idag?

Kyrkorättsutskottet konstaterar i sitt yttrande att det rent kyrkorättsligt är möjligt att genomföra den föreslagna förändringen, men att något förslag till datum för genomförande inte finns. Eftersom alla helgons dag som allmän helgdag är reglerad i lag skulle det dock innebära att den kyrkliga helgdagen blev en annan än den allmänna helgdagen, vilket i sin tur medför komplikationer för församlingarnas verksamhet och människors möjlighet att delta i gudstjänsterna.

Gudstjänstutskottet föreslår att kyrkomötet avslår motion 2010:51.

Uppsala den 30 september 2010

På Gudstjänstutskottets vägnar

Alve Svensson, ordförande

Lena Bohman, sekreterare

Beslutande: Alve Svensson, ordförande, Timmy Leijen, Sofija Pedersen Videke, Johan Åkesson, Nanna Tranströmer, Johan Blix, Johan Lothigius, Ingegerd Flock Andersson, Anna-Sara Walldén, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacson, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Ylva Wahlström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Maria Johansson Berg, Anna-Karin Stråle Börjesson, Olle Burell, Åke Andreasson, Gunilla Lindén, Katarina Ramnerö Ödestad, Svante Erlandsson, Astor Karlsson, Birgit Ahlström, Mikael Mogren, Torvald Johansson, Margareta Viklund, Gerd Gabrielsson och Bengt Inghammar.

Biskoparna Martin Lind och Hans Stiglund har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2010:3y

Adventstiden

Läronämndens yttrande över motion 2010:48

Motionären föreslår att adventstiden alltid ska omfatta fyra hela veckor. En konsekvens av detta kan bli att kyrkoåret börjar på annan dag än första söndagen i advent. Detta är ett avsteg från vår kyrkas tradition.

Uppsala den 24 augusti 2010

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Anne-Louise Eriksson, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Lind, biskop Erik Aurelius, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Antje Jackelén, biskop Carl Axel Aurelius, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Hans Stiglund, biskop Lennart Koskinen, biskop Eva Brunne, Kajsa Ahlstrand, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2010:5y

**Yttrande till ändringar i kyrkoordningen avseende
allhelgonahelgen**

Till Gudstjänstutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över motion 2010:51

Motionen innehåller ett förslag till ändring i 28 kap. 1 § i kyrkoordningen om de två sista helg- och högtidsdagarna i kyrkoåret enligt följande. Det föreslås att alla helgons dag ska vara den söndag som infaller under tiden den 26 oktober – den 1 november i stället för som idag den lördag som infaller under tiden den 31 oktober – den 6 november. Dessutom föreslås att söndagen efter alla helgons dag eller alla själars dag ska vara lördagen efter alla helgons dag i stället för söndagen efter alla helgons dag.

Bestämmelse om datum för ikraftträdande saknas. Utöver detta finns inget kyrkorättsligt hinder att genomföra de föreslagna ändringarna av bestämmelsen.

Uppsala den 29 september 2010

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Margareta Andersson, ordförande

Karin Lindforss, sekreterare

Beslutande: Margareta Andersson, ordförande, Jerry Adbo, Christina Andersson, Jan Erik Forsberg, Mari Lönnerblad, Kaya Ålander, Inger Persson, Mikael Härdig, Micael Dahlberg, Stig Göran Fransson, Anders Roos, Anders Linger, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Marie-Helena Dahlberg.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Maria Lagerman, Louise Callenberg, Johan Carlsson, Lena Lindström, Thelma Olsson Bylin, Jessica Rytter, Georg Lagerberg och Anna Malmqvist.

Biskop Lennart Koskinen har deltagit i utskottets överläggningar.